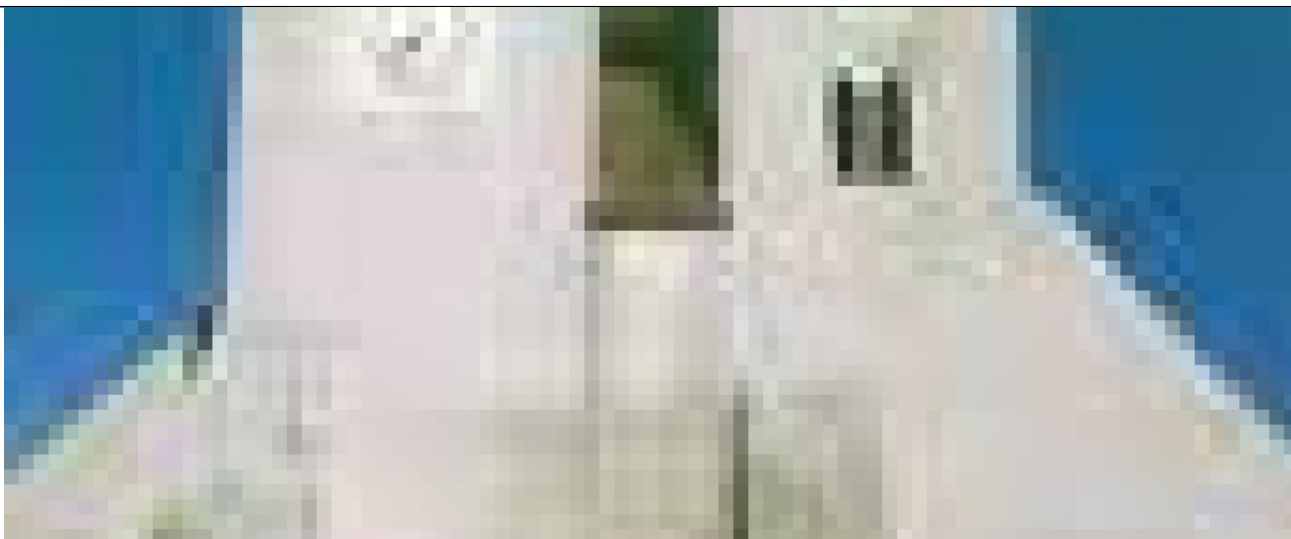

Csallóközcsütörtök, Szent Jakab-templom

2010 június 16. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

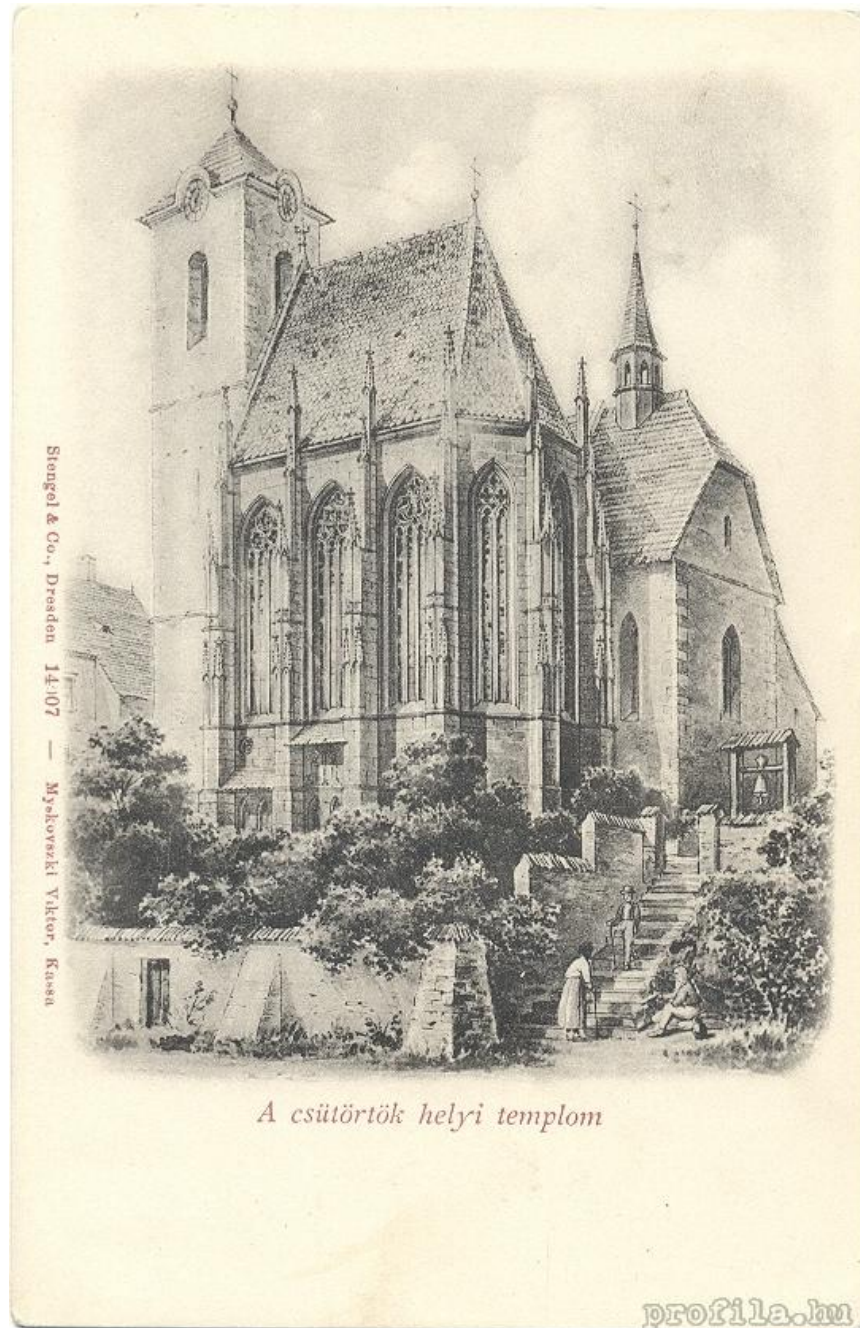
Értékelés kiválasztása
értékelve

Még nincs

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A hét középső napján tartott vásárai miatt 1216-ban Csütörtökhelynek nevezett községet még 1828-ban is Pozsony vármegye rangos települései közé sorolták, pedig akkor mindössze 549 lakója volt. Mezővárosi címét 1376 előtt kapta, és egészen az újkorig megtartotta. 1941-ben 1481, 1991-ben 1369 magyar lakosa volt, a velük élő szlovákok száma fél évszázad alatt nyolcraól száznyolcvanra nőtt. (A Pozsony közeli csallóközi helységet a középkortól németek is lakták, maradékukat 1945-ben elűzték, s a helyükbe szlovákokat telepítettek.)

A XIII. századi oklevelekben gyakran szerepel Csütörtök – latin/német alakban: Villa Luipersdorf – 1240-ben királyi vámhely, a település részben a Szentgyörgyi grófok birtoka. Ebben az időben már bizonyosan készen volt a Szent Jakab apostol tiszteletére emelt temploma. Az öreg országút mentén álló vakolt téglapépület nyugati, kéttornyú homlokzatának közepén látható félköríves, háromkaréjos timpanonú, gazdagon faragott kőkapuzat tisztán román stílusú, s vetekszik a XIII. századi rangos dunántúli szerzetesi templomok művészi színvonalával. A roppant tekintélyes toronypár déli tagjának négy ikerablaka és a kegyűri karzat szintén román kori. Minden bizonnyal ebben az időben való volt a szomszédos plébánia kertjében állt kör alaprajzú, tornyos kápolna, amelyről Ipolyi Arnold hosszasan elmélkedett 1858-ban megjelent csallóközi régészeti útirajzában, ámbar nem láthatta, mivel valamikor

1780 és a látogatása közt lebontották.

A román kori templomot már az 1300-as években megnagyobbították, szentélyét sokszögzáródásúra változtatták. Ennél jelentősebb átalakítására a XV. század végén került sor: 1485-re elkészült a déli, támpillérekkel megerősített oldalhajó és az épület egészének gótikus boltozása. A hajó jelentős kiszélesítése azonban statikai bajokkal járt, emiatt kellett pár évvel később a szentélyt átboltozni, az eredeti fahajót két középoszloppal alátámasztani, s észak felé is mellékhajót építeni. Az 1500-as évek elején renoválták a tornyokat, ekkor készültek hatalmas támsíkjuk és a toszkán típusú, négy fióktornyos gúlasíjak. E korból maradt meg a déli bejárat, eredeti, szűrőgát fenyőfa ajtajával és gótikus kovácsolt vasalataival.

Csütörtök plébániai egyházát a XVII. század első felében a katolikus és a református hívek közösen használták. A hitújítók 1644. évi elkergetése után több ízben javították a templomot, majd 1694-ben és 1770-ben teljes felújítást végeztek az épületen. Az említett gyönyörű formájú román kori nyugati portálra az 1956. évi emléki helyreállításkor bukkantak rá, akkor ásták ki az évszázadok során megemelkedett talajszint alól. (A homokkereten látható mély karcolások annak a középkori hiedelemnek a nyomai, amely szerint a szentséges templom vízben oldott és elfogyasztott pora gyógyító, bajelhárító hatású.)

Szent Jakab havának 25. napján (holnap) ünnepli az egyház egyik apostolfejedelmét, az idősebbik Jakabot. Magyar földről az 1100-as évek derekától indultak zarándokok a spanyolországi Compostelába, Jézust elsőként vértanúhalált halt kísérője, Szent Jakab sírjához. Aligha véletlen, hogy az ősi Duna menti kereskedőút mellett fekvő fontos piachely, Csütörtök templomának is ezt választották patrónusául.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló